

Judikatūras krājums

Lieta T-108/16

**Naviera Armas, SA
pret
Eiropas Komisiju**

Valsts atbalsts – *Puerto Las Nieves* ostas izmantošanas nosacījumi kuģniecības sabiedrībai – No publiskiem līdzekļiem finansētas infrastruktūras ekskluzīva izmantošana ārpus koncesijas līguma – Daļējs atbrīvojums no ostas nodevām – Konkurentes sūdzība – Lēmums, ar kuru iepriekšējās izskatīšanas procedūras noslēgumā ir konstatēta valsts atbalsta neesamība – Nopietnas grūtības attiecīgo pasākumu pārbaudē – Attiecīgās situācijas izmaiņas administratīvā procesa laikā – No valsts līdzekļiem piešķirtas priekšrocības jēdziens – Kļūdas faktu vērtējumā un kļūdas tiesību piemērošanā – Valsts tiesas nolēmums, ar ko tiek apturēta iepirkuma iedarbība – Pienākums izskatīt sūdzību rūpīgi un objektīvi

Kopsavilkums – Vispārējās tiesas (devītā palāta) 2018. gada 15. marta spriedums

1. *Valsts atbalsts — Pārbaude, ko veic Komisija — Iepriekšējās izskatīšanas stadija un stadija, kas balstīta uz sacīkstes principu — Komisijas pienākums sākt procedūru, kas balstīta uz sacīkstes principu, nopietnu grūtību gadījumā — Apstākļi, kas ļauj apstiprināt šādu grūtību esamību — Iepriekšējās izskatīšanas procedūras ilgums — Valsts pasākumi, kuri nav paziņoti, bet par kuriem ieinteresētās trešās personas ir iesniegušas sūdzības — Iepriekšējās izskatīšanas procedūras ļoti liels ilgums, ko radījuši objektīvi apstākļi, kas nav saistīti ne ar kādām nopietnām grūtībām*

(LESD 107. un 108. pants)

2. *Valsts atbalsts — Pārbaude, ko veic Komisija — Iepriekšējās izskatīšanas stadija un stadija, kas balstīta uz sacīkstes principu — Komisijas pienākums sākt procedūru, kas balstīta uz sacīkstes principu, nopietnu grūtību gadījumā — Apstākļi, kas ļauj apstiprināt šādu grūtību esamību — Netieši pierādījumi, kas balstīti uz apstrīdētā lēmuma saturu — Pārbaudes tiesā apjoms — Sūdzības iebildumu izskatīšana, pieļaujot būtiskas nepilnības un kļūdas vērtējumā — Netieši pierādījumi par nopietnām grūtībām*

(LESD 107. un 108. pants)

3. *Valsts atbalsts — Pārbaude, ko veic Komisija — Iepriekšējās izskatīšanas stadija un stadija, kas balstīta uz sacīkstes principu — Komisijas pienākums sākt procedūru, kas balstīta uz sacīkstes principu, nopietnu grūtību gadījumā — Apstākļi, kas ļauj apstiprināt šādu grūtību esamību — Pārbaude tiesā — Pierādīšanas pienākums*

(LESD 107. un 108. pants)

4. *Valsts atbalsts — Jēdziens — Priekšrocību piešķiršana, izmantojot valsts līdzekļus, par ko ir vainojama valsts — Valsts nospraustie mērķi — Ietekmes neesamība*

(LESD 107. panta 1. punkts)

5. *Valsts atbalsts — Sūdzību pārbaude — Komisijas pienākumi — Iepriekšējas izskatīšanas stadija — Komisijas pienākums veikt izmeklēšanu — Apjoms — Rūpīga un objektīva sūdzības izskatīšana*

(LESD 107. panta 1. punkts un 108. pants; Regulas Nr. 659/1999 10. panta 1. un 2. punkts; Regulas 2015/1589 12. panta 1. un 2. punkts)

6. *Valsts atbalsts — Jēdziens — Novērtējums atbilstoši privātā ieguldītāja kritērijam — Ekskluzīvas piekļuves valsts iestādes pārvaldītas ostas infrastruktūrai piešķiršana — Vērtējuma kritēriji*

(LESD 107. panta 1. punkts)

7. *Valsts atbalsts — Jēdziens — Pasākuma selektīvais raksturs — Pasākums, ar ko piešķir nodokļu priekšrocību — Vispārējs pasākums, kas vienādi ir piemērojams visiem uzņēmumiem — Selektīva rakstura neesamība*

(LESD 107. panta 1. punkts)

1. Ja Komisija pēc pirmās pārbaudes saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktā paredzēto procedūru nevar gūt pārliecību, ka pasākums vai nu nav “atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, vai arī tas, lai gan ir atzīstams par atbalstu, tomēr ir saderīgs ar LESD, vai, ja šī procedūra nav tai ļāvusi pārvarēt visas grūtības, ko rada attiecīgā pasākuma saderības vērtējums, šai iestādei ir pienākums uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru un tai šajā ziņā nav rīcības brīvības.

Tas, vai pastāv šādas nopietnas grūtības, kuru esamības dēļ Komisijai ir jāsāk formāla izmeklēšanas procedūra, ir jānoskaidro, objektīvi ņemot vērā gan apstākļus, kādos apstrīdētais akts ticis pieņemts, gan vērtējumu, uz ko Komisija ir pamatojusies, salīdzinot lēmuma pamatojumu ar Komisijas rīcībā esošo informāciju brīdī, kad tā pieņēma lēmumu par apstrīdētā atbalsta esamību vai saderību ar iekšējo tirgu. Šajā ziņā valsts pasākuma, kurš nav paziņots, bet par kuru konkurējošs uzņēmums ir iesniedzis sūdzību, iepriekšējās izskatīšanas procedūras ļoti lielais ilgums, proti, 31 mēnesis, kopā ar citiem elementiem var liecināt, ka Komisija bija saskārusies ar nopietnām vērtējuma grūtībām, kuru dēļ bija jāsāk LESD 108. panta 2. punktā paredzētā procedūra.

Tomēr, tā kā gan iepriekšējās izskatīšanas procedūras norise, gan attiecīgās situācijas izmaiņas, kā arī papildu sarakste tās dēļ starp, pirmkārt, Komisiju un attiecīgo dalībvalsti un, otrkārt, starp Komisiju un konkurējošo uzņēmumu ir objektīvi apstākļi, kas varēja vēl vairāk palielināt pasākumu, kuri sūdzībā identificēti kā valsts atbalsts, iepriekšējās izskatīšanas ilgumu, lai gan šāds iepriekšējās izskatīšanas procedūras ilgums, kas bija 31 mēnesis, bija ievērojami ilgāks par to, kas principā bija vajadzīgs pasākumu, par kuriem iesniegta sūdzība, pirmajai pārbaudei, pats iepriekšējās izskatīšanas procedūras ilgums neliecina par nopietnām grūtībām, kas lika Komisijai sākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru.

(skat. 46., 48., 63.–65., 72. un 73. punktu)

2. Ja prasības mērķis ir apstrīdēt Komisijas lēmuma, ar ko sūdzības iepriekšējās izskatīšanas procedūras noslēgumā ir noraidīta valsts atbalsta esamība, pamatotību, Vispārējai tiesai ir jāizvērtē netiešie pierādījumi, kas balstīti uz apstrīdētā lēmuma saturu, lai atklātu iespējamu nopietnu grūtību, kuru dēļ Komisijai ir jāsāk formāla izmeklēšanas procedūra, esamību.

Šī Vispārējās tiesas veiktā tiesiskuma pārbaude attiecībā uz nopietnu grūtību pastāvēšanu pēc būtības nevar aprobežoties tikai ar acīmredzamas kļūdas vērtējumā meklēšanu. Pilna pārbaude tiesā vēl jo vairāk ir nepieciešama, ja prasītājs kritizē pārbaudi, ko Komisija ir veikusi saistībā ar pašu attiecīgo pasākumu kvalifikāciju par valsts atbalstu, jo valsts atbalsta jēdzienam, kā tas ir definēts LESD, ir juridisks raksturs un tas ir interpretējams saskaņā ar objektīviem elementiem.

Šajā ziņā būtiskā nepilnība, kas ir pieļauta, iepriekšējās izskatīšanas procedūrā izskatot sūdzības iebildumus, kā arī kļūdas vērtējumā, kas ir pieļautas lēmumā, ar ko ir noraidīta valsts atbalsta esamība, ir netieši pierādījumi tam, ka, izskatot pasākumu, kas ir apstrīdēts šajos iebildumos, radās nopietnas grūtības.

(skat. 48., 49., 76., 127. un 145. punktu)

3. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 51., 154. un 160.–166. punktu)

4. LESD 107. panta 1. punktā valsts intervences nav nošķirtas pēc to iemesliem vai mērķiem, bet gan ir definētas pēc to sekām, atbalsta jēdziens tādējādi ir objektīvs jēdziens, kas tostarp ir balstīts uz jautājumu, vai ar valsts pasākumu tiek vai netiek piešķirta priekšrocība vienam vai dažiem uzņēmumiem.

Tādējādi, neievērojot LESD 107. panta 1. punktu, var būt piešķirta priekšrocība, pat ja tā nav ieviesta viena vai dažu norādītu uzņēmumu labā.

Tādējādi konstatējums, ka ostas infrastruktūra nav nedz attīstīta, lai sniegtu labumu konkrēti kādai kuģniecības sabiedrībai, nedz arī piešķirta tai vai kādam citam uzņēmumam šīs infrastruktūras būvniecības brīdī, nevar izslēgt to, ka nosacījumi, ar kādiem šī infrastruktūra ir nodota minētās kuģniecības sabiedrības rīcībā izmantošanai komerciālos nolūkos, varēja nozīmēt, ka tai ir piešķirts valsts atbalsts.

(skat. 86.–88. punktu)

5. Gan no prasības par Komisijas veiktu rūpīgu un objektīvu pārbaudi attiecībā uz tai iesniegtajām sūdzībām, gan no Regulas Nr. 659/1999 10. panta 1. un 2. punkta struktūras, kura būtībā ir pārņemta Regulas 2015/1589 12. panta 1. un 2. punktā, izriet, ka tieši šai iestādei, kad tai tiek iesniegta sūdzība, kura ir pamatota ar LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu un kurā ir nepārprotami un sīki identificēti pasākumi, kas izraisījuši šo pārkāpumu, ir rūpīgi jāpārbauda, vai šie pasākumi var tikt kvalificēti kā valsts atbalsts, vajadzības gadījumā lūdzot attiecīgo dalībvalsti sadarboties un ņemot vērā apstākļus, kurus sūdzības iesniedzējs nav skaidri minējis. Šis risinājums vēl jo vairāk šķiet nepieciešams tādēļ, ka sūdzības iesniedzējam nav nedz izmeklēšanas pilnvaru, kādas Komisijai ir piešķirtas LESD 108. pantā, nedz principā izmeklēšanas spēju, kuras būtu salīdzināmas ar minētajām Komisijas spējām.

(skat. 102. punktu)

6. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 116.–128. punktu)

7. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 156.–160. punktu)